

Zrození moderního režiséra II.

Vsevolod Emiljevič Mejerchold (1874–1940)

- začínal v MCHT jako herec, odmítal naturalismus v divadle
- 1902 založil Tovarýšstvo nového dramatu
- 1905 Studio na Povarské (dotované Stanislavským), experimentace s novou symbolistickou dramatikou
- po odchodu začal režisovat – symbolistické, stylizované divadlo, divadlo-balagančík, spolupracoval se secesními výtvarníky
- dramatická emocionalita, excentričnost dramatických forem, dynamické pojetí mizanscény

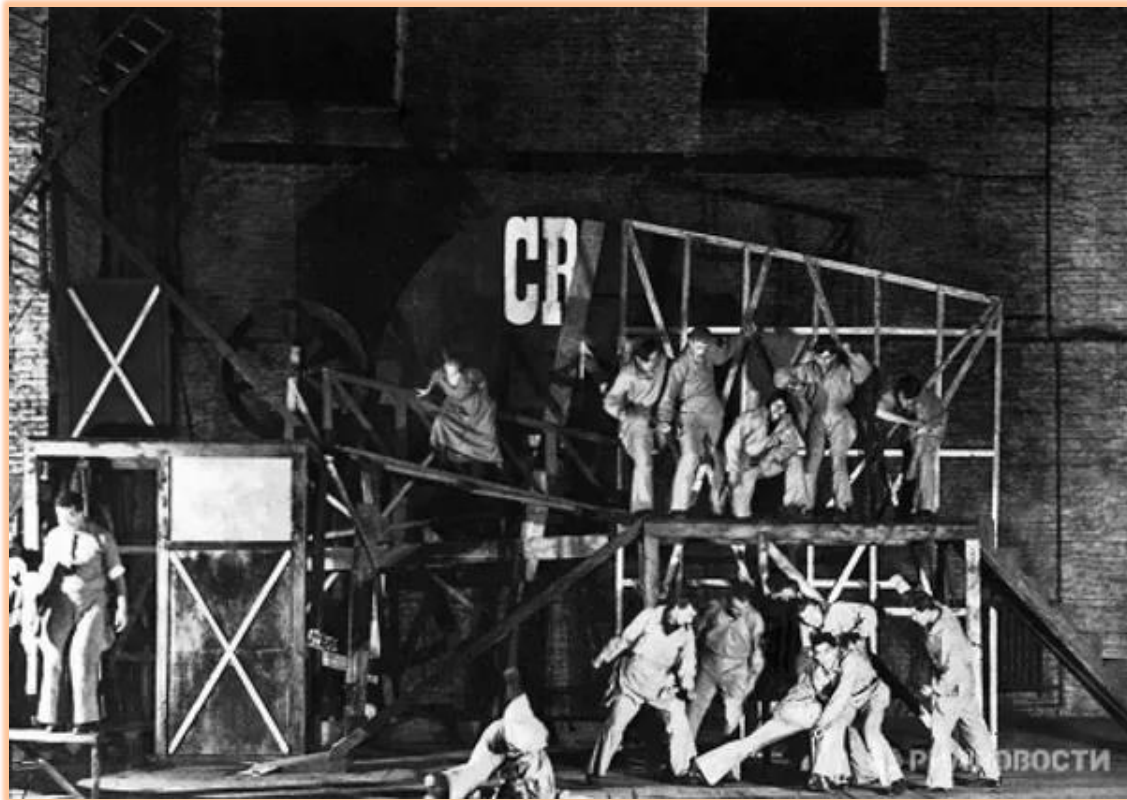

- hudební inspirace – tempo, rytmus, kontrapunkt
- významné inovace po revoluci 1917 – konstruktivismus, agitační a antiiluzivní divadlo, herecký trénink – biomechanika
- inspirace – cirkus, komedie dell'arte, asijské divadlo, sport...
- úpravy a adaptace, autorství režiséra i režisérismus
- nedostatek nových her pro antiiluzivní divadlo, krátká spolupráce s V. Majakovským a N. Erdmanem

Velkolepý paroháč

Velkolepý paroháč

Velkolepý paroháč

Biomechanika

<https://www.youtube.com/watch?v=EgkD8ca-Pdo&t=131s>

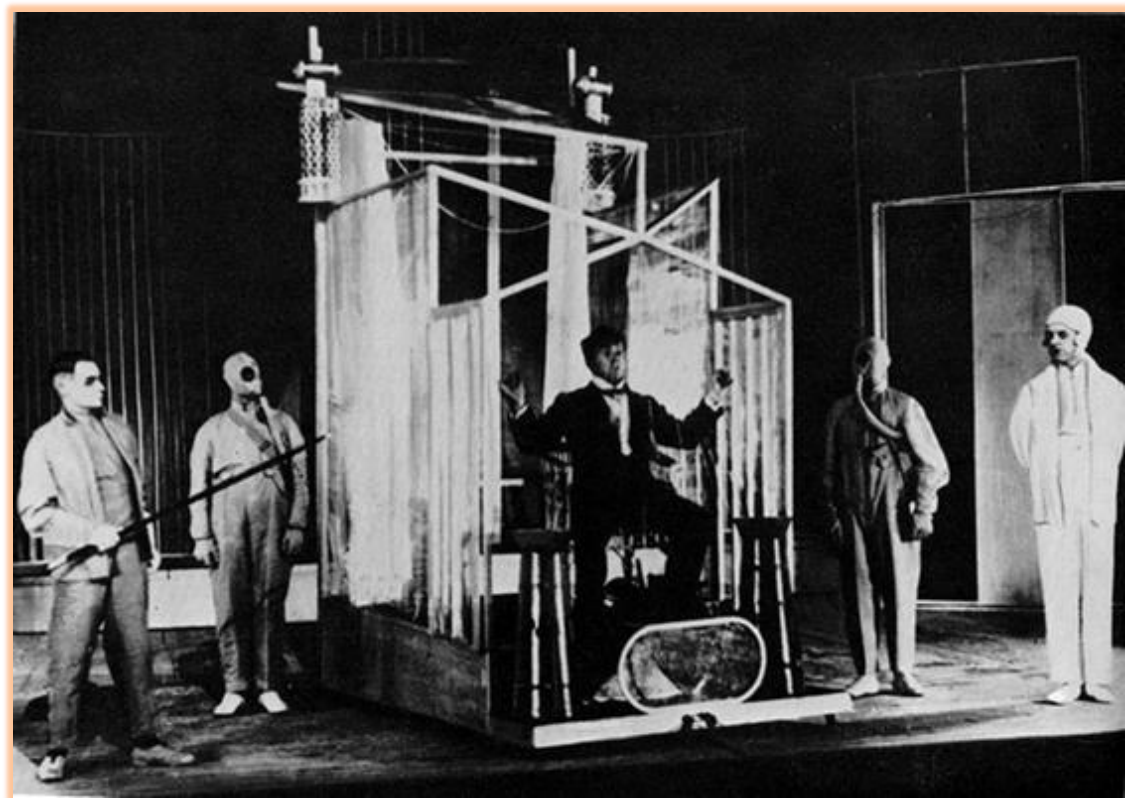
- herecký trénink, původně ale měla být biomechanika i výrazem herecké tvorby
- rozvíjení herecova tělové expresivity
- definuje vztah herce a režiséra pomocí rovnice $N = A_1 + A_2$
A₁ – materiál herecova těla
A₂ – organizátor materiálu
- vliv taylorismus – efektivnost pohybu

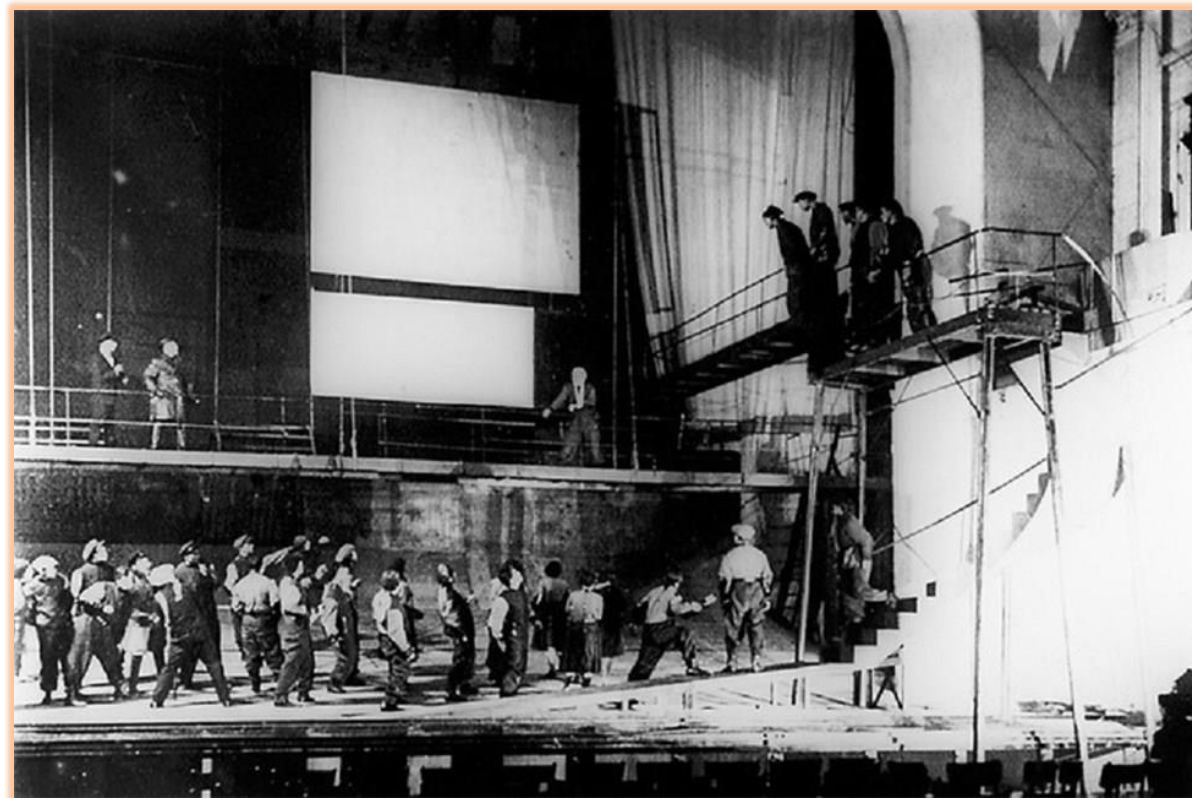
Svítání

Štěnice

Sprcha

Les

Okno do vsi

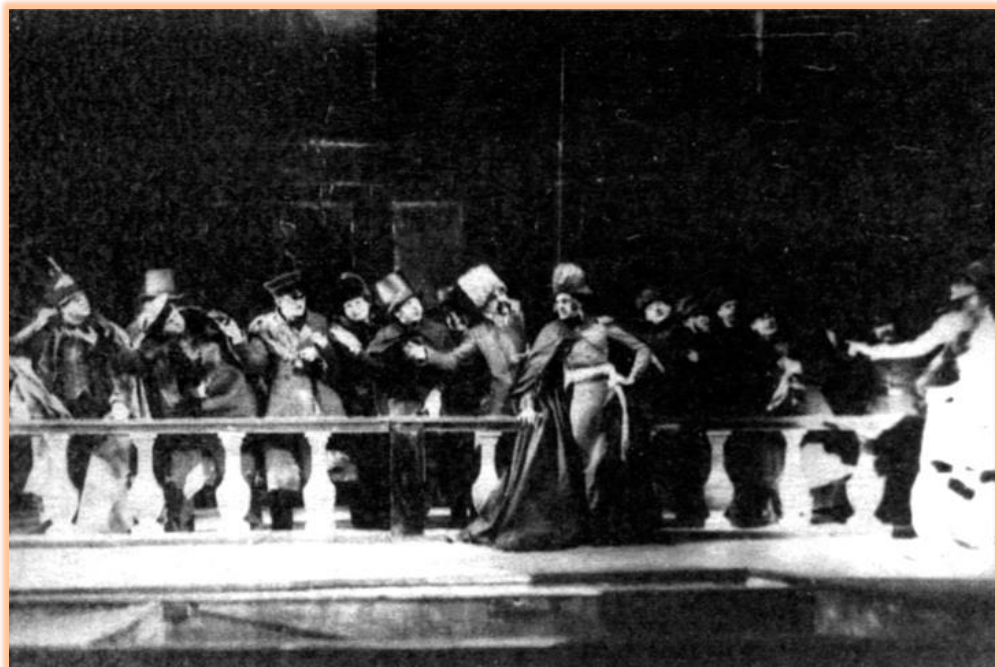
Revizor 1926

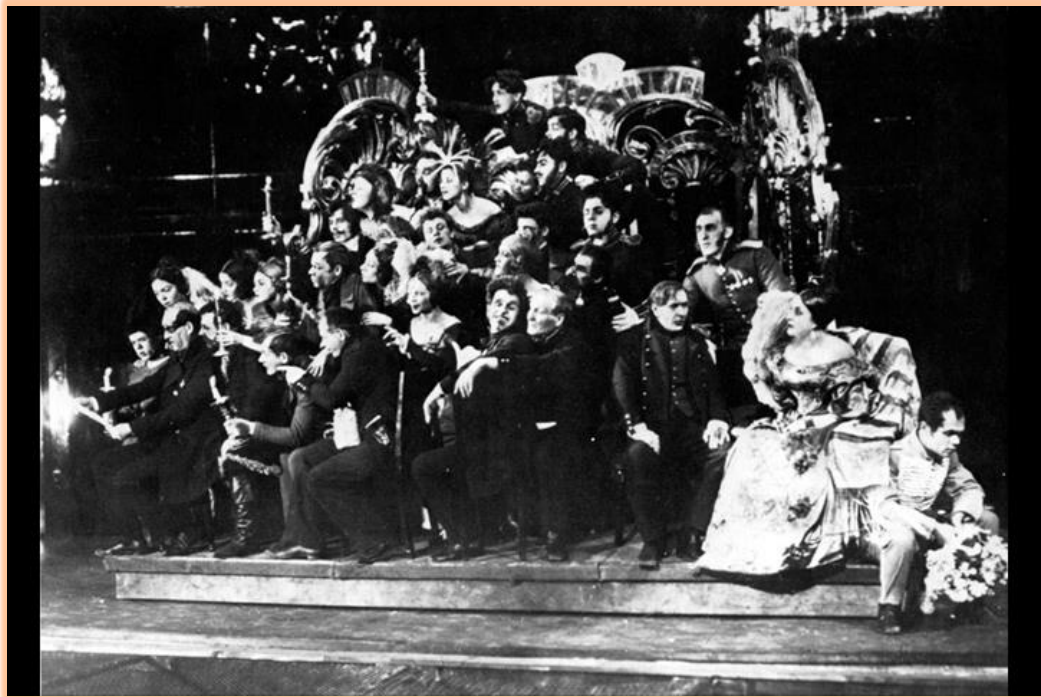
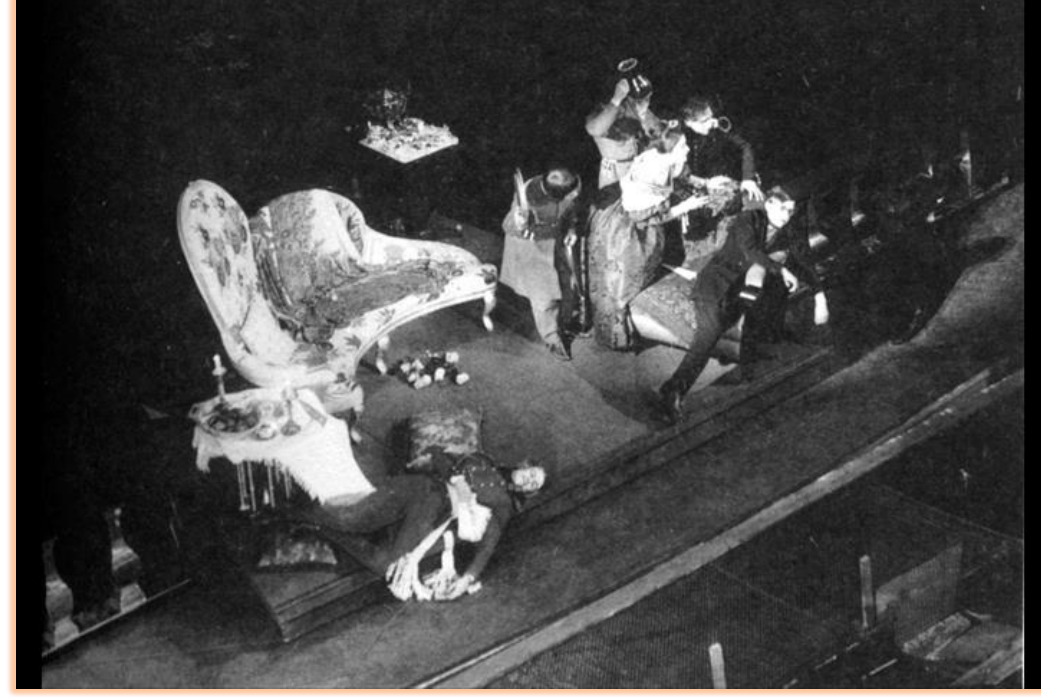
<https://ptj.spb.ru/blog/revizor-mejxolda-spektakl-vvoobrazhenii/>

Energický, rozpustilý, okouzující Iljinskij přenechal svůj post nervóznímu, křehkému, náhle ztuhlému, groteskně úzkostlivému Garinovi. Energii vystřídal trans, dynamiku staticnost, veselý žertovný humor hořká a pochmurná satira.

Revizor

Nikolaj Jevrejnov (1879–1953)

- Starodávné divadlo (1907–1912) – zkoumání historických divadelních forem (antické Řecko, španělské Zlaté století, komedie dell'arte) – pouhé dvě sezóny
- kabaret Křivé zrcadlo (1910–1912) – ruský expresionismus
- *Těatralizacija žizni 1912* (v knize *Divadlo jako takové*)
- *Dobytí Zimního paláce*, 1920
<https://www.youtube.com/watch?v=eyrAQiTbLhl&t=329s>
- 1925 – emigrace do Francie, působil i v meziválečném Československu (vliv na J. Frejku)

Starodávné divadlo

Robin a Marion
1907

Alexandr Jakovlevič Tairov (1885–1950)

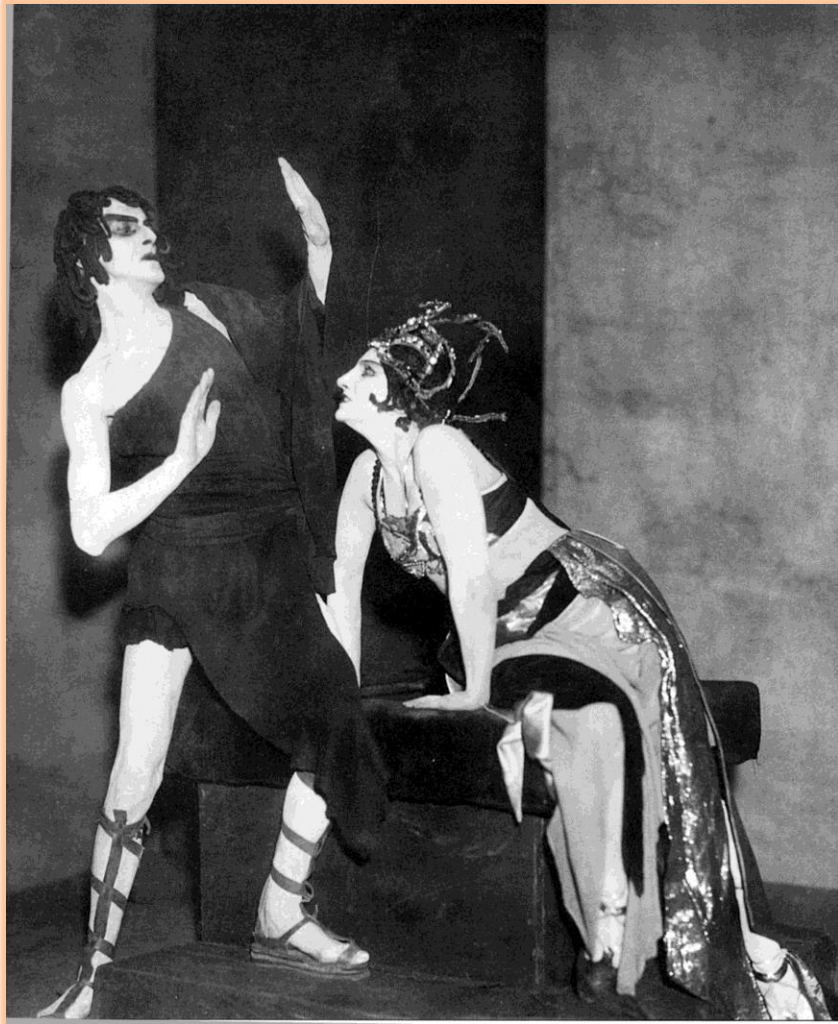
- 1914 – založení Komorního divadla
- text je pro něj podnětem k tvorbě, divadelní umění je ale pro něj uměním herce (manželka herečka Alice Koonen)
- dvě žánrové tendence jevištního dění – mystérium a harlekyniáda
- inscenaci staví jako hudební kompozici
- scénografie je architektonická (tj. prostorová)
- spolupráce s konstruktivisty
- vnější jevištní formy: fonetické formy – řeč blízka písni, plastické formy – pohyb blízký tanci
- „tancující“ a „zpívající“ herec

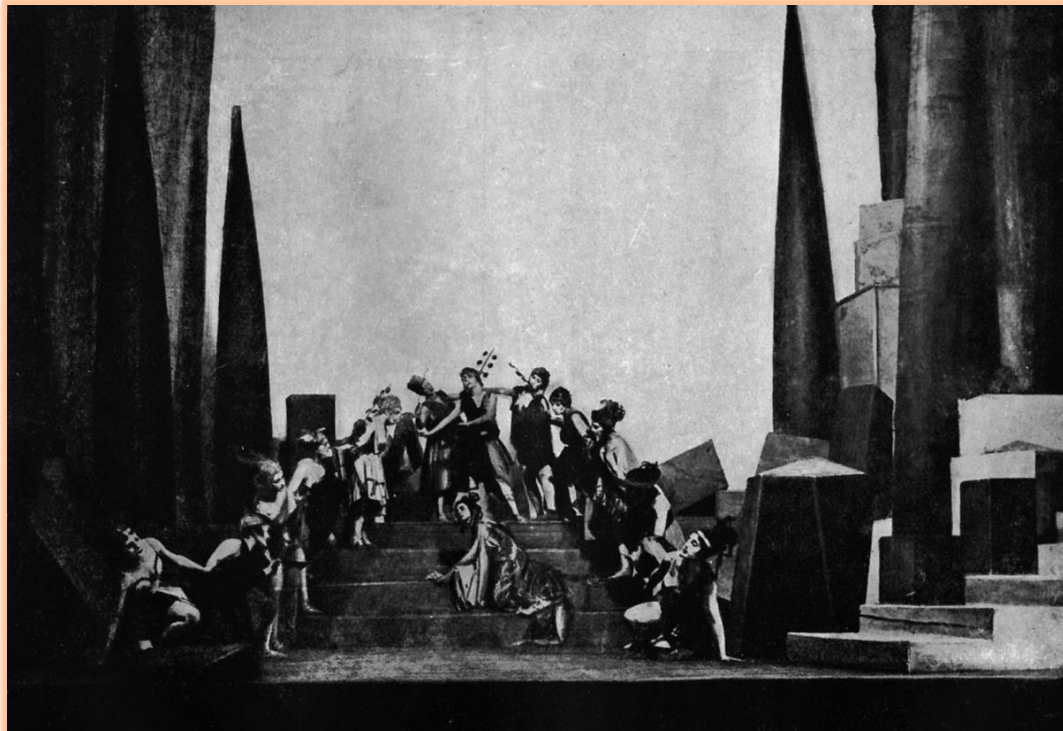
Šakuntála 1914

Salome 1917

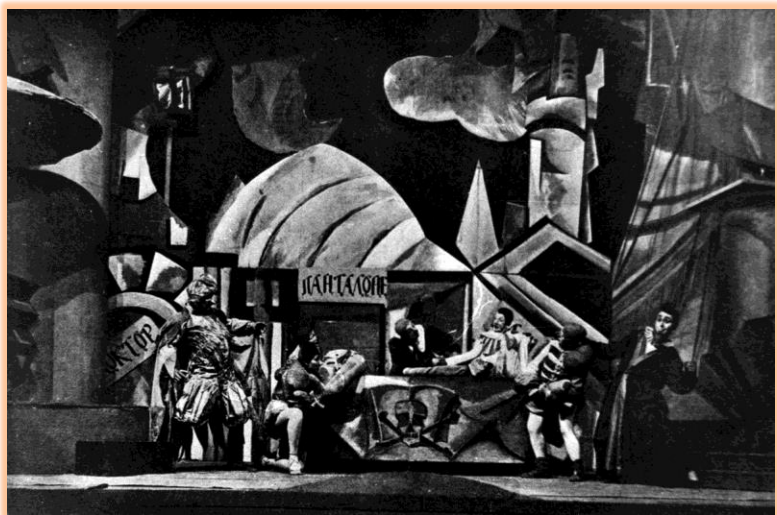

Thamyra Kitharedes 1917

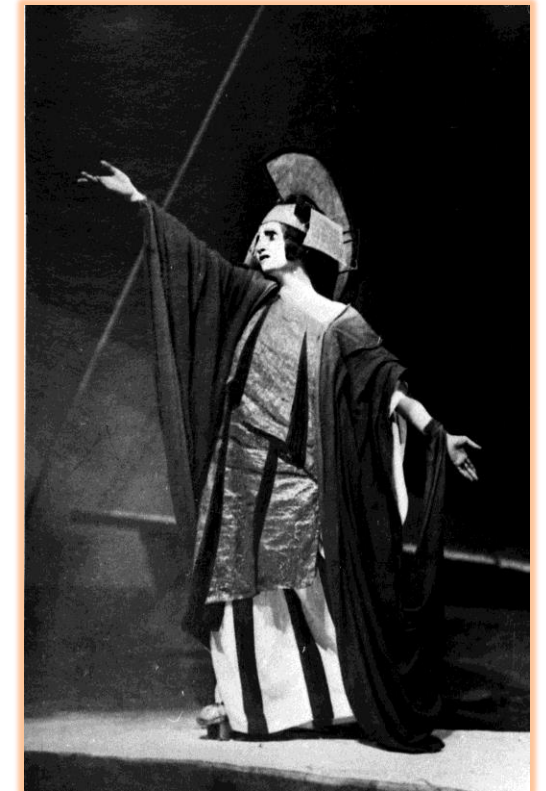
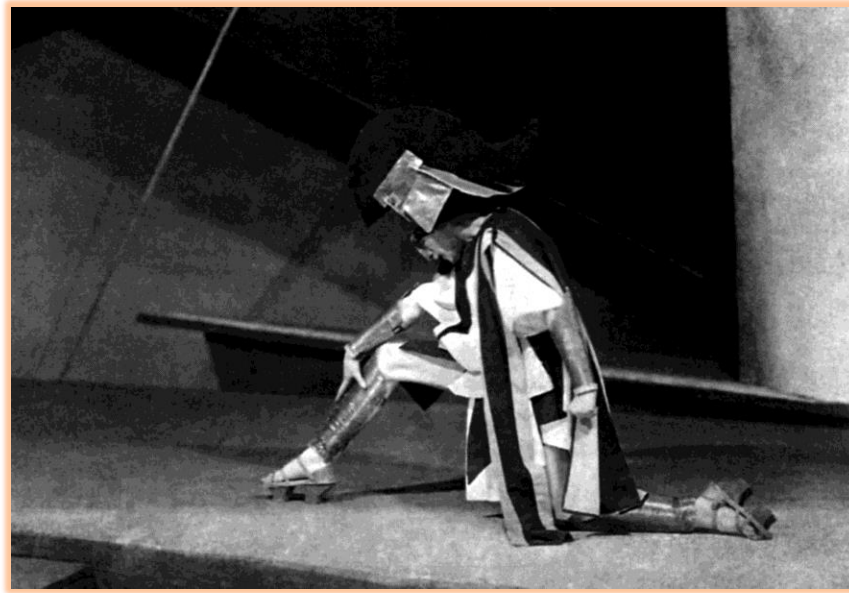

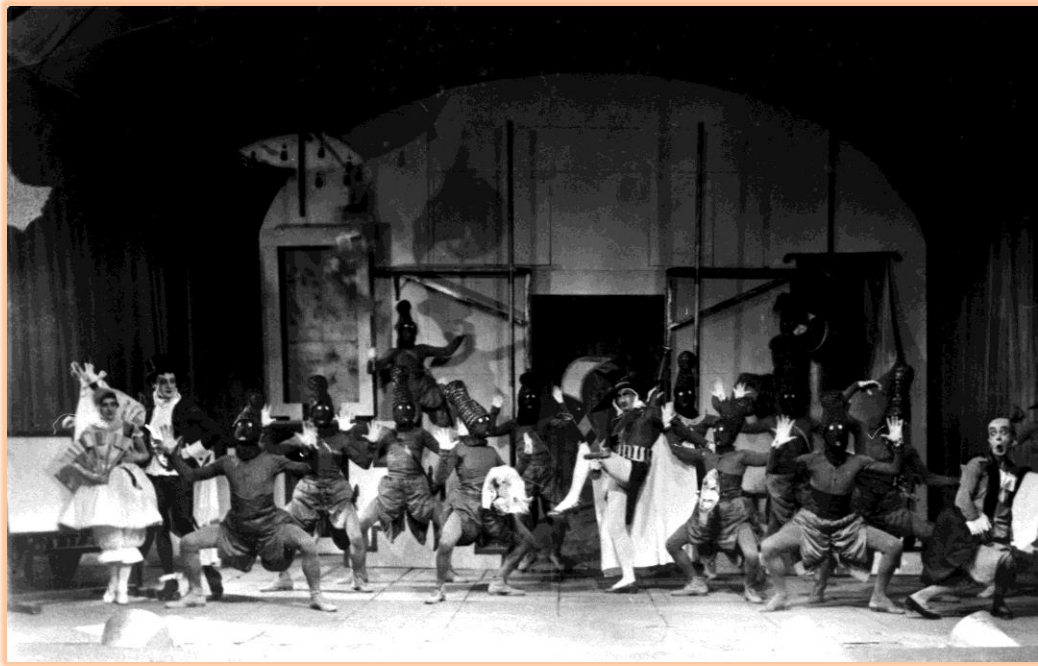

Princezna Brambilla 1920

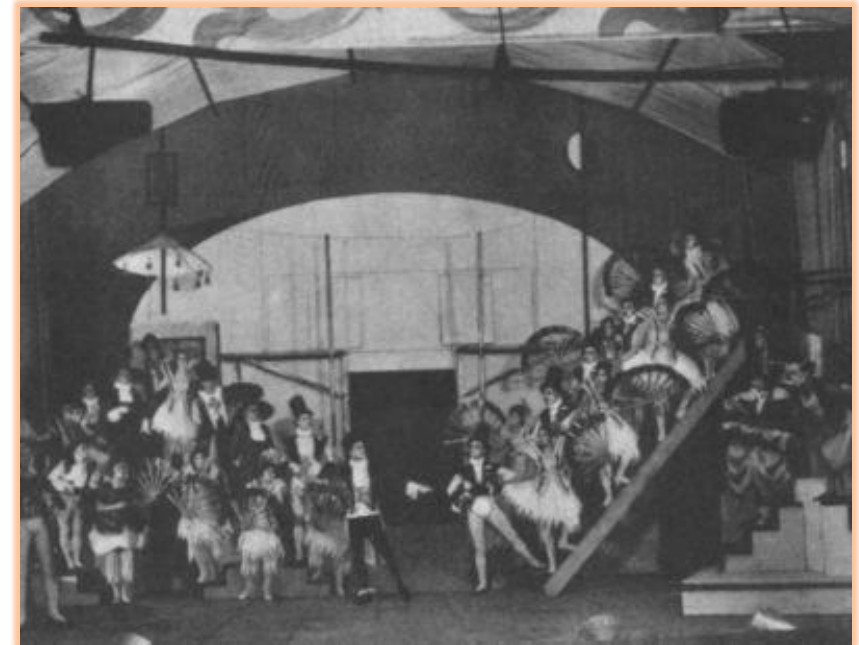

Faidra 1921

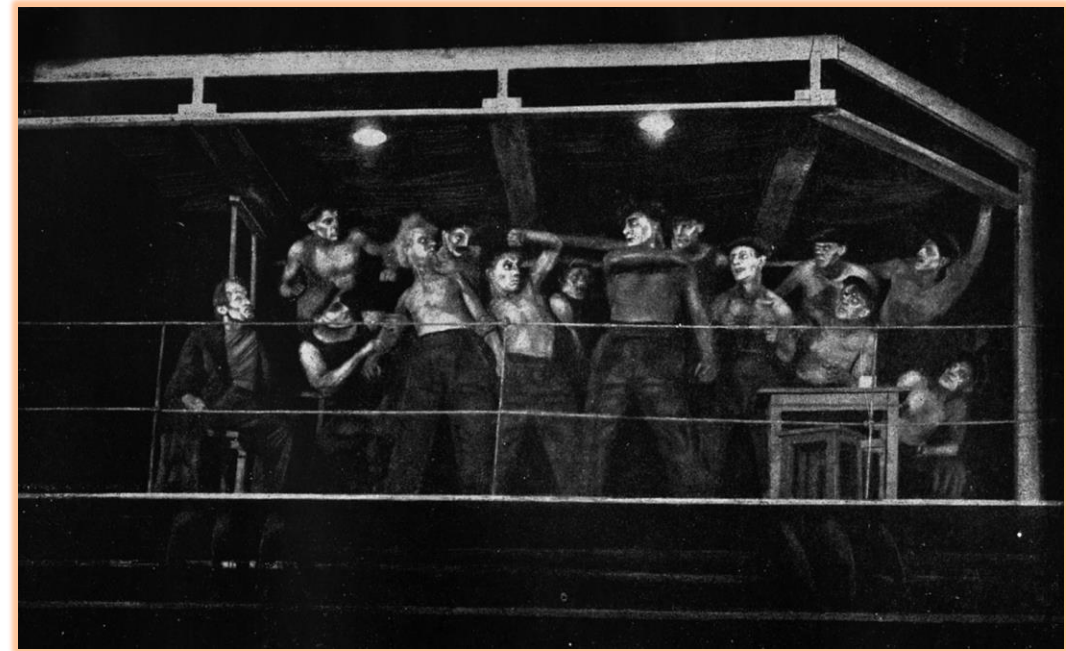

Giroflé-Giroflà 1922

Chlupatá opice 1926

<https://www.youtube.com/watch?v=MUpBD37Agcl&t=64s>

Jevgenij Bagrationovič Vachtangov (1883–1922)

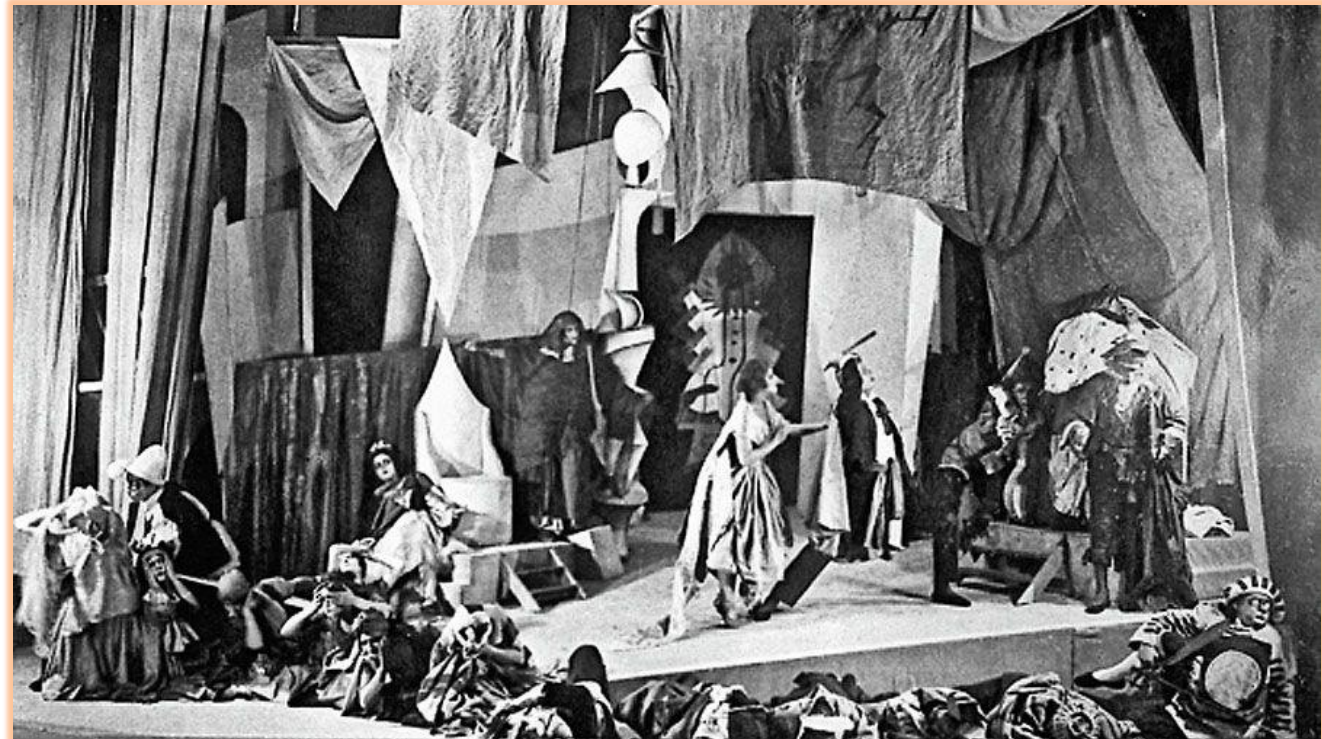
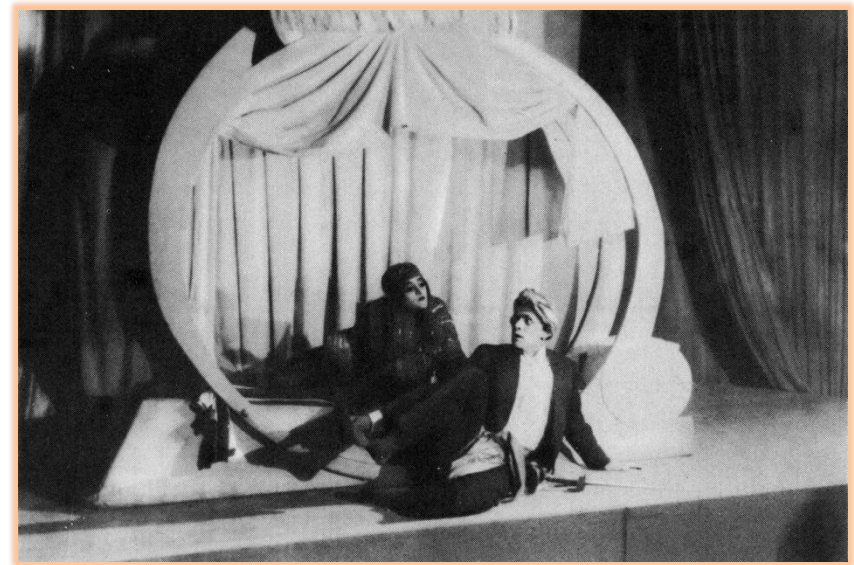
- člen MCHT a Prvního studia MCHT (1911–1917)
- talentovaný pedagog herectví (vliv L. Suleržického v Prvním studiu MCHT)
- žák Stanislavského, pokračovatel jeho Systému herecké tvorby a pedagogiky, který hledá propojení s excentrickou divadelností a režii Mejercholda
- tvůrce magického či mystického realismu (*Dybbuk*) a karnevalové divadelnosti (*Princezna Turandot*)
- působil v několika studiích – Židovské studio (inscenace *Dybbuk*) se proměnilo v divadlo Habima
- přítel a režisér Michaila Čechova

Dybbuk
1922

Princezna Turandot 1922

Sergej Michajovič Ejzenštejn (1898–1948)

- 1922 vedl moskevské divadlo Proletkult
- agitačně-afektivní divadlo – dynamika a excentričnost
- montáž, simultaneita akcí
- montáž atrakcí – to, co probouzí divákovy smysly, co u něj vyvolává emocionální šoky, co s ním pohne
- „mise en jeu“ – (postavení do hry) – generální téma sekvence je pojato situačně, metaforické doslovení vztahů jako slovní obrazy (jednat po-výšeně, táhne je to k sobě), původní význam slov vyjádřen fyzicky hrou herců – možný vliv na P. Lébla (*Racek*)
- asijské inspirace – kabuki, odvratný pohyb, deautomatizaci akce

I chytrák se spálí

- montáž atrakcí

Principy filmové montáže

